

Nebeská bohoslužba

Posolstvo k 7. zborom opisuje Boží pohľad na vnútorný, duchovný stav cirkvi od 1. stor. až do jeho príchodu. Štvrtá kapitola nám zasa predstaví Boží pohľad na Jeho uctievanie, keďže to je základnou úlohou cirkvi.

Pozrime sa na úvodné dva verše 4. kapitoly:

„Potom som videl, a hľa, dvere boli otvorené na nebi, a ten prvý hlas, ktorý som počul ako trúbu, hovoriacu so mnou, vravel: Vystúp sem hore, a ukážem ti, čo sa musí stať potom. A hneď som bol v duchu.“ (Zj 4,1-2a)

- Ján dostáva pozvanie navštíviť Boží príbytok. Nasleduje preto nebeská exkurzia v Božom chráme. Jánovi je taktiež predstavený charakter nasledujúcich videní: budú sa vzťahovať na dobu, ktorá má prísť.
- Ján sa osobne, fyzicky do neba nedostal. Ako sám vraví, bol tam „v duchu“. Fyzicky teda zostáva na zemi, ale vníma realitu nebies.

„A hľa, trón stál na nebi, a na tróne ktosi sediaci. A ten, ktorý to sedel na tróne, bol na pohľad podobný kameňu jaspisu a sardisu, a dúha bola vôkol trónu, na pohľad podobná smaragdu. A okolo trónu stálo dvadsaťštyri trónov, a na trónoch som videl dvadsaťštyri starcov, sediacych, oblečených v bielych rúchach, a na svojich hlavách mali zlaté koruny.“ (Zj 4,2b-4)

Najčastejšia zmienka o Božom tróne sa nachádza práve v Zjavení Jána. Dôvod je zrejme ten istý, ako dôvod prečo samotný Kristus upriamoval pozornosť učeníkov do neba, a to: Boží trón, chrám a nebo sú skutočným miestom, nielen stavom nového bytia. Nebo ako reálne miesto, i keď ho pomocou symbolov opisujú viacerí starozákonní proroci, i apoštol Pavol. Ján je veľmi opatrný pri opise Božej slávy, keďže je napísané **„býva v neprístupnom svetle, ktorého nevidel nikto z ľudí ani nemôže vidieť“** (1 Tim 6,16). Ján opisuje Božiu slávu farebnými kameňmi (jaspis, karneol/sardis), ale keďže ju nedokáže presne opísať, používa výraz „podobný“. Zafír je drahokam zelenej farby, karneol/sardis červenej farby. Svedectvá starozákonných prorokov zachytávajú Božiu slávu, ktorú pripodobňujú k zafíru, opäť ku kameňu zelenej farby:

- **„A videli Boha Izraelovho, a pod jeho nohami bolo čosi jako dielo jasnosti zafíra a jako samo nebo čo do čistoty.“** (2M 24,10)
- **„Shora nad oblohou, ktorá bola nad ich hlavou, bola podoba trónu, na pohľad ako kameň zafír“** (Ez 1,26)

V závere knihy zjavenia čítame o sláve nebeského Jeruzalema, ktorá je opísaná farbou kameňa jaspisu. V prípade múru mesta je jaspis jeho stavebným materiálom (Zj 21,10-11.18). Posolstvo je jasné: Božia sláva presahuje múry Nebeského mesta a ožaruje celú planétu, i preto **„mesto nepotrebuje slnka ani mesiaca, aby svietili v ňom“** (Zj 21,23). Každý kto sa blíži k múrom si má uvedomovať, že prichádza do Božej prítomnosti. Aj preto je jaspis, predstavujúci slávu Božiu, opísaný Jánom ako najdrahší, hoci najdrahším kameňom nebol (Zj 21,11). Dokonca prorok Ezechiel opisujúci diabla (Ez 28,11-19) slovami ku kráľovi Týru zachytáva, že bol ozdobený jaspisom a zafírom, čo naznačuje jeho blízkosť pri Božom tróne, i to, že odrážal Božiu slávu. V tejto nebeskej scéne sa taktiež spája Božia spravodlivosť s Božou milosťou v podobe trónu a dúhy. Sú to dve neoddeliteľné charakteristiky Boha, ktoré máme vo zvyku od seba oddeľovať a to aj napriek tomu, že sú neoddeliteľné.

Koho predstavuje 24 starcov nám odhaľuje ich samotný opis:

1. „starec“ grécky *presbyteros* (Tit 1,5) označuje v novom zákone vedúcich zborov;
2. biely odev je zasľúbený duchovným víťazom, t.j. Božiemu ľudu;
3. pre koruna (*stephanos*) označuje veniec víťazstva;
4. sedia na trónoch – Boží ľud bude s Kristom kraľovať (Zj 1,6)
5. číslo 24 predstavuje plnosť cirkvi: v SZ pripomína 24 kňazských tried (1Pa 23,6-24; 24,7-18), v NZ predstavuje 12 izraelských kmeňov a 12 apoštol.

Starci teda predstavujú Boží ľud, jeho blízkosť pri Bohu a úlohu v nebesiach: kralovanie, teda správcovstvo. V SZ o nich nenachádzame žiadnu zmienku a je to logické, pretože táto nebeská trieda ešte neexistovala. Ján totiž vidí budúce udalosti. „*A z trónu vychádzali blesky a hromy a hlasy a pred trónom horelo sedem ohnivých lampád, ktoré sú siedmi duchovia Boží, a pred trónom boli čosi ako sklené more, podobné kryštálu,*“ (Zj 4,5-6a). Nebesia nie sú miestom ničnerobenia a odpočinku, ale miestom neustáleho diania. Trón je hlavným riadiacim centrom celého vesmíru. Úloha bleskov a hromov môže spočívať v tom, že zabraňujú Jánovi počuť hlasy. Tak ako nemôže preniknúť za Božiu slávu a vidieť Boha, rovnako je mu bránené v tom, aby počul čo Boh hovorí. Môže zaznamenať max. volania anjelov. Sedem ohnivých lúč predstava prítomnosť Ducha Svätého v nebesiach (podrobnejšie sme o tom hovorili pri výklade 7 zborov). Kryštalové more symbolizuje čistotu, bez ktorej sa nikto nemôže postaviť pred Boha.

„*a prostred trónu a vôkol trónu štyri živé bytosti, plné očí zpredu i zozadu. A prvá živá bytosť bola podobná ľvovi, druhá živá bytosť podobná teľat'u, tretia živá bytosť mala tvár ako človek, a štvrtá živá bytosť bola podobná letiacemu orlovi. A štyri živé bytosti, jedna každá z nich, mali po šiestich krídlach okolo, a zvnútra boli plné očí. A nemajú odpočinku ani vodne ani vnoci a hovoria: Svätý, svätý, svätý Pán Bôh všemohúci, ktorý bol, ktorý je a ktorý príjde.*“ (Zj 4,6b-8) Opis týchto anjelov nachádzame u Izaiáša (Iz 6) i Ezechiela (Ez 1.10). Jedná sa zrejme o dve anjelské skupiny: serafínov a cherubínov. Jánovu pozornosť zaujali ich tváre a oči z oboch strán krídel. Tie predstavujú bdelosť, ostražitosť, vševedúcnosť. Vidia dianie na zemi i pred Božím trónom z rôznych uhlov pohľadu. Sú preto dokazovateľmi Božej spravodlivosti a pravdivosti Božích zaslúbení.

Význam 4. tvári:

1. Podľa niektorých výkladov predstavujú 4 evanjelistov.
2. Sú symbolmi Božieho charakteru: levia sily, teľacia trpezlivosti a služby, ľudská tvár rozumu a inteligencie a tvár orla rýchlosti, rozhodnosti, energickosti.
3. Podľa rabína Abahu je „*orol, najmocnejší medzi vtákmi; býk, najmocnejší medzi domácimi zvieratami; lev, najmocnejší medzi divými zvieratami; a nakoniec človek, najmocnejší medzi všetkými zvieratami*“ (z knihy: Krik nebies). Sú teda predstaviteľmi Božieho stvorenia, ktoré podľa Pavla svedčí svojou existenciou o Bohu ako Stvoriteľovi (Rim 1,20).

Posledné dva výklady sú zrejme najlogickejšie, avšak ani oni nie sú úplnými.

„*A keď dajú živé bytosti sediacemu na tróne, živému na veky vekov, slávu a česť a vd'aku, padnú dvadsiati štyria starci pred sediacim na tróne a budú sa klaňať živému na veky vekov a hodia svoje koruny pred trónom. Hoden si, Pane a náš Bože, vziať slávu a česť a moc, lebo ty si stvoril všetky veci, a pre tvoju vôľu sú a boli stvorené.*“ (Zj 4,9-11) Existujeme len z Božej vôle. Nielen my, ale aj celý stvorený svet. Preto je Boh jediný „hodný“ nášho uctievania. Je preto povinnosťou človeka uctievať Boha bez ohľadu na to, čo pre človeka vykonal.